

Konsernstyret i Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig
Postboks 235 Sentrum
0103 OSLO

VÅR REFERANSE
18/8975

DERES REFERANSE

DATO
05.07.2019

Merknader - endelig rapport

Finanstilsynet gjennomførte stedlig tilsyn i Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig 15. og 16.11. 2018. Tilsynet hadde som formål å gjennomgå foretakets system for styring og kontroll samt risikoeksponering og kapitalisering

Til grunn for disse merknadene ligger Finanstilsynets foreløpige rapport datert 25.3.2019 og styrets kommentarer til rapporten i brev av 9.5.2019.

Finanstilsynet har følgende merknader etter det stedlige tilsynet:

1. FORHOLD KNYTTET TIL STYRING OG KONTROLL

1.1. Organisering og ansvarsforhold

Jernbanepersonalets Forsikring Gjensidig (Jfg) er en del av konsernet Jernbanepersonalet bank og forsikring. I tillegg til Jfg består konsernet av Jernbanepersonalets Sparebank (Js). Konsernstyret står for forvaltningen av de foretak som inngår i konserngruppen, og har den kompetansen og det ansvar som tilligger styret etter finansforetaksloven og annet regelverk. Det er 100 ansatte i Jfg.

Virksomhetsstyret

I følge finansforetaksloven § 17-4 (3) skal hvert av foretakene i konserngruppen ha et virksomhetsstyre på minst tre medlemmer. Virksomhetsstyret skal bidra til at forvaltningen av konserngruppen ikke utøves slik at den kommer i strid med vedkommende foretaks interesser. I saker av vesentlig betydning for det enkelte foretak skal konsernstyret innhente virksomhetsstyrets uttalelse før konsernstyret treffer en beslutning. Virksomhetsstyret kan uttale seg om andre saker av betydning for foretaket.

Finanstilsynet reiste spørsmål om virksomhetsstyret har tilstrekkelig forsikringskompetanse i lys av virksomhetsstyrets ansvar for å påse at forvaltningen av konserngruppen ikke kommer i strid med forsikringsforetakets interesser.

Finanstilsynet merker seg av konsernstyrets svar at foretaket erkjenner at virksomhetsstyrets kompetanse ikke fullt ut tilfredsstiller dagens krav, at konsernstyret snarest vil starte et arbeid for å øke denne kompetansen og at valgkomiteen er underrettet.

Utkontraktering

Forsikringsforetak skal melde fra til Finanstilsynet ved inngåelse av avtale om utkontraktering av virksomhet, ved senere endring av slik avtale og ved bytte av oppdragstaker, jf. finanssilsynsloven § 4 c. Foretaket opplyste at det meste av kapitalforvaltningen utøves av eksterne forvaltere.

Finanstilsynet har ikke mottatt meldinger fra Jfg om utkontraktering av kapitalforvaltningen og ba om foretakets kommentar til dette. Det fremgår av konsernstyrets svar at det vedtok retningslinjer for utkontraktering i desember 2017 og at foretaket i etterkant av tilsynet har meldt ifra om alle nyopprettede utkontrakterte avtaler til Finanstilsynet. Finanstilsynet merker seg at foretaket vil følge opp meldeplikten for fremtidige nye avtaler og gjennomgå allerede inngåtte avtaler. Finanstilsynet legger til grunn at dette også omfatter etablering av praksis for melding av endringer i eksisterende utkontrakteringsavtaler.

Kontrollfunksjoner i andrelinjen

Det følger av finansforetaksloven § 13-5 andre ledd at forsikringsforetak skal ha uavhengige kontrollfunksjoner med ansvar for internrevisjon, risikostyring, etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift og uavhengig kontrollfunksjon med ansvar for aktuarfaglige oppgaver (aktuarfunksjon). Bestemmelsen gjennomfører kravene om kontrollfunksjoner i Solvens II. Det følger av artikkel 268 (1) i forordning (EU) 2015/35, jf. solvens II-forskriftens § 53, at foretaket skal innlemme funksjonene og de tilknyttede rapporteringslinjene i organisasjons-strukturen på en slik måte at den enkelte funksjon ikke er utsatt for innflytelse som kan påvirke dens evne til å utføre oppgavene på en objektiv, rimelig og uavhengig måte. Hver funksjon skal rapportere til konsernstyret.

Etter Finanstilsynets oppfatning bør kontrollfunksjonene (andrelinjefunksjonene) rendyrkes for å sikre tilstrekkelig uavhengighet fra utøvende funksjoner (førstelinjefunksjoner). Finanstilsynet har uttalt at beste praksis vil være at leder av den enkelte kontrollfunksjon organisatorisk er direkte underlagt daglig leder.

Finanstilsynet har videre uttalt at for hver av kontrollfunksjonene bør det i en funksjonsbeskrivelse (stillingsinstruks), vedtatt av konsernstyret, fastsettes organisering, ansvar, arbeidsoppgaver og fullmakter. Den bør blant annet beskrive organisatorisk plassering, samhandling og grensesnitt mot andre kontrollfunksjoner og mot linjen.

Aktuarfunksjonen

Av foretakets retningslinje for aktuarfunksjonen fremgikk det at aktuarfunksjonens årlige rapport skal kontrolleres av risikostyringsfunksjonen før rapporten avgis til konsernstyret. Finanstilsynet ba foretaket redegjøre for hvordan det sikrer at aktuarfunksjonen har tilstrekkelig uavhengighet fra risikostyringsfunksjonen. Det fremgår av konsernstyrets svar at per april 2019 er den uavhengige aktuarfunksjonen ansatt direkte i forsikringsforetaket og rapporterer direkte til virksomhetsleder i Jfg. Finanstilsynet legger til grunn at aktuarfunksjonen legger frem aktuarrapporten for styret. Den utøvende aktuarfunksjonen er utkontraktert. Finanstilsynet merker seg at oppdatert retningslinje for aktuarfunksjonen er vedtatt av styret 8. mai 2019.

Compliancefunksjonen

- *Organisering - uavhengighet*

Jfg har samorganisert compliance- og risikostyringsfunksjonen, og denne funksjonen dekker også banken (Js). Finanstilsynet bemerket at det er en iboende interessekonflikt mellom compliancefunksjonen og de øvrige kontrollfunksjonene ved at compliancefunksjonen skal følge opp de øvrige kontrollfunksjonenes etterlevelse av regelverket på sine områder. Personer som jobber i og er ansvarlig for virksomhetens compliancefunksjon skal i størst mulig grad organiseres uavhengig av den operative virksomheten og andre kontrollfunksjoner. Dette innebærer eksempelvis at compliancefunksjonen ikke skal jobbe i enheter den er satt til å overvåke. Finanstilsynet mener det er viktig at funksjonsbeskrivelsen (stillingsinstruks og retningslinjer) identifiserer og behandler mulige interessekonflikter for å sikre compliancefunksjonen tilstrekkelig uavhengighet.

Finanstilsynet ba foretaket redegjøre for hvilke tiltak det vil iverksette for å unngå interessekonflikter. Konsernstyret viser i sitt svar til at det er jevnlig vurdert om funksjonen bør splittes opp, men at samordningen har sin bakgrunn i konsernets størrelse og kompleksitet. Det viser i den sammenheng til et tematisyn innen operasjonell risiko for banker i 2017 hvor det i tilsynsrapporten vises til at CRR/CRDIV-forskriftens bestemmelser i § 29 og § 30 åpner for at leder for kontrollfunksjonen kan ha andre ansvarsområder dersom interessekonflikter kan unngås. Finanstilsynet merker seg at foretaket vil gjennomgå og oppdatere "Retningslinje for risiko- og kapitalstyring" og "Policy for compliancerisiko" for å sikre at uavhengighet og potensielle interessekonflikter vurderes. Finanstilsynet merker seg konsernstyrets opplysning om at de tre kontrollfunksjonene i andrelinjen opererer kun som rådgivende funksjoner for førstelinjen og at ingen av funksjonene utfører oppgaver de selv er ansvarlige for å kontrollere.

- *Ressurser*

Finanstilsynet ba om konsernstyrets vurdering av ressursnivået i compliancefunksjonen. Finanstilsynet merker seg av konsernstyrets svar at compliancefunksjonen det siste året har jobbet spesielt mye med tilpasning til ny personvernforordning og at det vil frigjøres mer tid til øvrige compliance-oppgaver fremover.

1.2. Styring og kontroll av operasjonell risiko

Nytt forretningssystem

Det ble opplyst at Jfg arbeider med å erstatte forretningssystemet Flexure med FLYT. Arbeidet med nytt forretningssystem er organisert som et prosjekt som involverer 40 av totalt 100 ansatte. Det ble videre opplyst at budsjettet for prosjektet er mer enn doblet.

Finanstilsynet ba konsernstyret redegjøre for hvordan denne budsjettoverskridelsen kunne oppstå. Det fremgår av konsernstyrets svar at det før prosjektstart var klar over at prosjektet kunne ha behov for lengre løpetid enn opprinnelig estimat. Hovedårsaken til økt tidsbruk i prosjektet er at leverandøren underestimerte kompleksiteten rundt norske landtilpasninger. Etter en replanlegging våren 2018 har prosjektet gått som planlagt. Konsernstyret vedtok høsten 2018 at sentrale avgjørelser i prosjektet skal løftes til konsernstyret.

Finanstilsynet ba konsernstyret redegjøre for hvordan foretaket sikrer at tilstrekkelige ressurser settes av til å følge opp forsikringsvirksomheten i lys av ressursbruken på IT prosjektet. Konsernstyret svarer at dette er løst ved innleie av vikarer og konsulenter, som dels er satt inn i linjen og dels for å løse bemanningsbehovet i prosjektet. Det er ikke bygget opp saksrestanser utover det som er normalt og kundetilfredsheten er uforandret.

Finanstilsynet ba om konsernstyrets risikovurdering av valgt løsning. Av konsernstyrets svar fremgår det at det valgte en full konvertering ved oppstart fordi den løsningen var vellykket ved forrige systembytte. For å sikre god kvalitet og lav risiko ved oppstart har prosjektet gjennomført ukentlige tester av datamigrering. Utover dette er det utarbeidet kjøreplan for produksjonssetting, som er testet fire ganger med veldig godt resultat. Det er god kontroll på total kjøretid og datamigreringen mellom systemene er avstemt nærmest uten avvik.

Finanstilsynet ba videre om konsernstyrets redegjørelse for hvilke overordnede kvalitetskrav implementeringsbeslutningen skal baseres på, og om en redegjørelse for beredskap i tilfelle overgangen til nytt system viser seg ikke å fungere tilfredsstillende. Av konsernstyrets redegjørelse fremgår det at det i kontrakten med leverandøren er regulert hvilke krav som settes til løsningen for at den skal settes i produksjon. Foretaket har forberedt seg ved at de ansatte har fått systemopplæring, at ressurser er avsatt for å håndtere eventuelle økte kundehenvendelser, roller og ansvar er definert og ulike scenarier som kan oppstå er diskutert. Finanstilsynet merker seg at det er utarbeidet en egen beredskapsplan sammen med leverandøren og at tiltak iverksettes etter behov.

Systembytte ble gjennomført i tidsrommet 30. april til 5. mai 2019.

1.3. Styring og kontroll av markedsrisiko

Organisering og ansvarsforhold

Finanstilsynet beskrev sin forståelse av foretakets organisering og kontroll av kapitalforvaltningen i foreløpig rapport, og konsernstyret har bekreftet at denne forståelsen er riktig. Konsernstyret har i tillegg utdypet hvordan foretakets praktisering av kapitalforvaltningen er, ved følgende beskrivelse:

"Jfg har fire eksterne mandater og et internt mandat hvor begge er beskrevet i policy for markedsrisiko. For begge mandatene følger Jfg prinsippet om en oppdeling hvor:

- 1. Styret setter rammene for kapitalforvaltningen.*
- 2. Konsernsjef utkontrakterer og påser at forvalterne investerer porteføljen i henhold til rammene.*
- 3. Forvaltningen gjennomføres av eksterne forvaltere.*
- 4. Overvåkning og kontroll på porteføljen gjennomføres ved at:*
 - 1. Investeringskomiteen (1. linje) følger opp en samlerapport som innehar hele porteføljen med tilhørende risikorammer og nøkkeltall.*
 - 2. Risikokontrollfunksjonen (2. linje) gjennom egne risikorapporter.*

I tillegg rapporteres totalporteføljen med detaljer til styret."

Finanstilsynet merker seg at Jfg vil oppdatere sin policy for markedsrisiko slik at praksis er i overensstemmelse med retningslinjene.

Finanstilsynet ber om å motta kopi av protokollen fra styremøtet hvor Finanstilsynets merknader blir behandlet.

Kopi av dette brevet bes sendt til ekstern og intern revisor.

For Finanstilsynet

Lene Tofte Dønvold
fung. seksjonssjef

Hege M. Bogstrand
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.